

Opinie Webwereld: thuiskopieregeling

In haar rapport "Auteursrechten, een rapport", stelt de kamercommissie Gerkens voor om de thuiskopieregeling naar de prullenmand te verwijzen. De Commissie Gerkens beschouwt onrechtvaardigheid van de thuiskopieregeling en een (dreigend) conflict tussen de hoofdrolspelers van die regeling als argumenten voor dat voorstel.

De thuiskopieregeling betreft een uitzondering op het wettelijk verbod om auteursrechtelijk beschermd materiaal te kopiëren. Een consument mag een kopie van dergelijk materiaal voor eigen gebruik of studie maken (mits het geen computerprogramma of -spel is). Art 16 Auteurswet 1912 bepaalt dat voor het kopiëren op blanco dragers een vergoeding moet worden afgedragen. Die dragers zijn CD's, DVD's, video-, cassettebanden en minidisks. Die vergoeding per drager (zgn. thuiskopievergoeding) wordt door de fabrikant of importeur van die drager aan de Stichting de Thuiskopie betaald. Bij bijv. blanco CD's hebben we het over € 0,16 per CD, bij DVD's over € 0,60/4,7 Gb. De thuiskopievergoeding biedt aan auteursrechthebbers, zoals componisten, muzikanten en filmproducenten, een gedeeltelijke compensatie voor de inkomsten die zij mislopen doordat hun werk op die dragers wordt gekopieerd.

Consumenten ervaren de thuiskopieregeling als onrechtvaardig; de gedachte heerst immers dat voor thuiskopie dubbel wordt betaald. Het lijkt er inderdaad op dat wie online muziek koopt en downloadt 1x keer betaalt aan de muziekdistributeur, bijv. iTunes en 1x (een heffing) betaalt voor de (blanco) CD waarop die muziek wordt gebrand. Maar, de gedachte dat er dubbel betaald wordt, is onjuist. Wie online muziek koopt en downloadt betaalt aan de muziekdistributeur een genotsvergoeding, een vergoeding om van bijv. de muziek te genieten. Zonder verdere kosten kan hij de muziek via de pc of laptop beluisteren. Hij betaalt echter een beetje extra (we hebben het over € 0,14/blanco CD) als hij de gedownloade muziek op een CD brandt om zo via een andere apparaat af te spelen. De consument betaalt dus feitelijk een beetje extra voor luister- of kijkcomfort.

En dan het (dreigend) conflict tussen de hoofdrolspelers van de thuiskopieregeling. In toenemende mate worden muziek en/of films op PC's, laptops en MP3 en MP4 spelers gezet en in mindere mate op blanco dragers zoals CD's en DVD's. Auteursrechtorganisaties klagen dat zij inkomsten mislopen, omdat zij minder blanco CD's en DVD's verkopen. Deze organisaties roepen om de heffing op dragers uit te breiden naar MP3- en MP4-spelers, PC's, laptops, maar ook memory cards en andere harddiscs. Er gaan zelfs stemmen op om thuiskopievergoeding te heffen op de internetaansluiting.

Heffing op alle dragers zetten is vragen om burgerlijke ongehoorzaamheid. Dus, zou bekeken moeten worden tot welke dragers de heffing zich uitstrekt. Dat is meteen de achilleshiel, want de keuze is arbitrair. Natuurlijk willen de auteursrechtorganisaties alleen heffen op apparaten die in eerste instantie bedoeld zijn voor muziek en film. Maar die apparaten worden alsnog hybride. De mobiele telefoon wordt net zoals de PC en laptop een multimedia apparaat. Dus, waar ligt de grens?

De fabrikanten van CD's en DVD's zien de heffing graag verdwijnen. Zij klagen al sinds jaar en dag dat zij inkomsten mislopen omdat de consument goedkope blanco dragers op de zwarte markt koopt, waar de heffing niet is betaald. De uitbreiding van de heffing naar MP3 spelers etc. in hun een doorn in het oog, omdat dan hun gelijke speelveld zou verdwijnen. Via internet in het buitenland bestellen van een MP3-speler zonder heffing is gemakkelijk en daarmee goedkoper, zo redeneren zij.

Om op grond van vermeende onrechtvaardigheid en de beren die auteursrechtorganisaties en fabrikanten van dragers op de weg zien, de thuiskopieregeling overboord te gooien, vind ik wat ver gaan. Het gaat hier niet om nobele gedachten, maar ordinair om geld. De burger wil liever geen tol betalen – wie steekt er wel zijn hand op om heffing te betalen, al is het centenwerk?! Auteursorganisaties willen liever overal over heffen en fabrikanten/importeurs van dragers willen liever nergens heffing over betalen om zo hun marges op te schroeven. De belangen staan tegenover elkaar, maar dat is niet iets waarvan de consument zal profiteren. In plaats van de thuiskopieheffing komt de auteursrechtvergoeding. De Commissie Gerkens:

“stelt dan ook voor om de heffing stapsgewijs terug te brengen naar nul voor alle dragers. In die tijd moet het voor de entertainmentindustrie mogelijk zijn om zelf businessmodellen op te zetten om op internet geld te verdienen.” Nou, ik hou mijn hart vast. En de Commissie besteedt er zowat een hoofdstuk aan om erop te hameren dat bij de consument het besef en draagvlak gekweekt moet worden om (lees: meer) auteursrechtvergoeding te betalen. De consument betaalt straks niet langer voor de drager, des te meer voor de content. Voor de consument is het een vestzak-broekzakkwestie. Betalen zal hij sowieso. Laat dan vasthouden aan de huidige thuishopieregeling, dan weten we tenminste waar we aan toe zijn!

© 2009 Mr. F.J. Van Eeckhoutte, ICT/IE-advocaat, Amersfoort,
www.vaneeckhoutteadvocaten.nl